

ogsaa i Landstthinget været reist, ikke saa lidt Modstand, og det blev udtalt, hvad man jo ofte hører udtalt, at Smaaøbyerne i Neglen ere daarlig tjente med, at Baneanlæg føres til dem. Jeg tror nu, at denne Opfattelse i sin hele Almindelighed er urigtig; men det er ganske vist, at de Handlende og de Næringsdrivende overhovedet i en saadan By i den første Tid efter Jernbaneanlæggets Fuldførelse blive stillede under andre Forhold, end de har været tidligere, og maa gjøre nogen Forandring i deres hele Driftsmaade; men det er Et. Et Andet er det, at det i Røngden skulde staae en mindre Kjøbstad at komme ind med i Jernbaneforbindelsen. Det tror jeg vil vise sig ikke at være Tilfældet, i ethvert Tilfælde da ikke for saa vidt Kjøbstaden er, som den bør være, et Centralpunkt for et tilstrækkeligt Opland eller en Havneby. Men hvad der ganske vist er absolut uheldigt for en Kjøbstad, er det, naar man mellem to andre Kjøbstæder anlægger en Jernbane, som gennemstærer dens Opland; thi saa bliver den selvfølgelig isoleret fra det hele Jernbanenet, dens Opland trænges bort fra den, og Folget deraf er, at den har alle Gener og Ubehageligheder ved Banen uden at have Midler til at opnaae de Fordele, der tilsigtes og giver et Mittel til at opnaae, naar det faaes. Jeg finder derfor, at det er fuldkommen rigtigt, naar Landstthinget har gjort denne Tilføielse til Ministerens Forslag. Hvis man vil holde sig til det oprindelige Forslag fra Ministerens Side, vil det jo være naturligt at føre denne Forbindelsesbane til Flakkebjerg Station. Dermed vilde man vinde for det Første, at man fik en halv Mil mindre Banelængde end efter Landstthingets Forslag, og man vilde desuden vinde, at Skjelstør paa den, efter min Mening, nemmeste og forstændigste Maade, blev sat i Forbindelse med Hovedpunkterne i Omegnen, Flakkebjerg, Fuglebjerg og Tørnemark. Jeg skal forøvrigt bemærke, at for saa vidt man absolut vil have Linien over Dalmose, er det selvfølgelig det Naturligste at føre Jernbanelinien til Skjelstør til dette Punkt. Kun for de militære Interesser finder jeg denne sidste Linie noget uheldig, hvormod jeg i denne Henseende finder Linien over Flakkebjerg meget gunstigere.

Jeg skal, efter denne Udvikling tillade mig at henstille disse Bemærkninger til velvillig Overveielse af det Udvalg, der naturligvis vil blive nedsat om denne Sag, og jeg skal kun endnu tillade mig et Par Bemærkninger dels af rent finantstiel og dels af teknisk finantstiel Natur. Hvad det Første angaar, da fordrer Lovforslaget, skjøndt det jo navnlig i den Skikkelse, hvori det er kommet her til

Thinget fra Landstthinget, tager et ganske overordentlig stærkt Hensyn til de lokale Interesser, aldeles intet Tilskud fra de Egne, som Baneanlægget kommer til at gennemstjære, og som have den største Fordel deraf. Jeg hører nu ganske vist ikke til dem, der ere særlig passionerede for meget store Tilskud fra de forskjellige Egne, som et Jernbaneanlæg gennemstjærer, alene af den Grund, at naar man kræver store Tilskud, bliver man let ført ind paa Frivillighedens Vej, og saa kommer man til den Vanfærlighed, at man skal tilveiebringe Enighed imellem en hel Del Kommuner, førend en saadan Bane kan blive anlagt, og dette kan selvfølgelig sinke og maaste endog hindre Anlæg. Men paa den anden Side skal jeg ikke nægte, at jeg nærer nogen Betænkelighed ved ganske at gaa bort fra dette Princip, og navnlig naar jeg henjer til den gresle Modsatning, der vil komme frem med Hensyn til andre Egne af Landet, hvor man har fordret meget betydelige Tilskud til saadanne Baneanlæg. Jeg turde maaste minde om, at i den Udvalgsbetænkning, som i 1876—77 blev afgivet, viser det sig, at man i Udvalget havde søgt at komme til nogenlunde reiskædige Principer i saa Henseende, og man var efter nogle Overveielse bleven staaende ved det, at man herefter burde fordrer af de forskjellige Egne, hvorigjennem et Jernbaneanlæg skulde føres, at de, naar Staten iøvrigt afholder alle Anlægsomkostninger, skulde levere den til Anlægget nødvendige Ford, den Ford, hvorpaa selve Banelinien skulde lægges. Man opnaaede derved at faae en temmelig reiskædige Maalestok, idet de rigere Egne vilde komme til at betale Mere, de fattige, daarlige og maagre Egne overordentlig Lidt, og man ansaa det ikke for nødvendigt i saa Henseende at gjøre nogen anden Restriktion end den, at man fastsatte et Maximum, det, saavidt jeg erindrer, bestemtes til 70,000 Krøner pr. BaneMil for Landdistrikterne og 15 Kr. pr. Indbygger i Kjøbstæderne; hvad der skulde udredes udover dette i Expropriationsomkostninger, skulde Statskassen betale. Jeg vilde ønske, at det Udvalg, der kommer til at behandle denne Sag, ogsaa vil tage det Spørgsmaal under nogle Overveielse, thi det er klart, at den Afgjørelse, Rigsdagen træffer i saa Henseende, vil faae betydelig Indflydelse paa fremtidige Jernbaneanlæg her i Landet.

Den anden Bemærkning, jeg ønskede at gjøre, var af teknisk finantstiel Natur. Under de Forhandlinger, der fandt Sted i 1876—77, var der Tale om at bygge Baner af noget lettere Konstruktion end dem, der her er Tale om, og man søgte at komme til Erkendelse af, hvortid det var rigtigt overhovedet